

GLAS GORENJSKE

UREJENI UREDNIŠKI ODBOR / ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO BEŽNIK / UREDNIŠTVO IN UPRAVA: KRAJN, SAVSKI BREG 2, TELEFON 475, TEKOČI RACUN PRI NB KRAJN-OKOLICA
ŠT. 624-T-127 / IZHAJA VSAKO SOBOTO / LETNA NAROCNINA 400 DIN, POLLETNA 200 DIN, CETRTLETNA 100 DIN, MESECNA 35 DIN / POSAMEZNA STEVILKA STANE 8 DINARJEV

Vedno smo bili za mir - toda ne za mir na kolenih

Napadalca bomo ustavili na prvem koraku - Uzrcjamo pri naših zahtevah - Minili so časi, ko smo mireno gledali, da so drugi barantali za našo zemljo - O stvareh, ki so za nas življensko važne, hočemo odločati sami

Glas ljudstva je glas našega vodstva

Iz govora Borisa Žiherta v Kranju

Tovariš in tovarišice!

Danes smo se zbrali na predvolino zborovanje, ki naj bi bilo hkrati protest proti ukrepom, ki so jih zasnovali brez nas in proti naši volji predstavniki Anglije in ZDA.

Mislim, da je danes kakor na vsakem predvolinom zborovanju, treba govoriti o najbolj perečih vprašanjih, ki zadevajo naše življenje in našo bodočnost. Nobenega dvoma pa ni, da je prav ob tej priloki, prav danes najbolj pereče vprašanje — vprašanje zaščite pridobitev naše narodnoosvobodilne borbe in naše socialistične graditve. Med vprašanja take zaščite spada navedeno vprašanje Trsta in cone A. Vi sami reste, da nismo nobenega drugega namena, kakor v miru graditi. Toda mislimo, da je ena največjih nevarnosti za našo mireno graditev, če jo kdo skuša motiti z vojsko tistih, ki so se še nedavno po naši zemlji klanili kot osvajalcem, raznarodovalci, umlčevalci in požigalci.

Tisti, ki so pred nekaj dnevi sporočili svetu svoj sklep, da upravo v cone A izročijo Italij, skušajo vso to stvar predstaviti kot malenkosten administrativni ukrep, ki naj samo upravo spremeni, vse drugo pa pusti pri starem. Še več, oni skušajo predstaviti to kot deljanje največje miroljubnosti, ki naj spravi dva soseda, Jugoslavijo in Italijo. Toda, češ kar sami v svojih izjavah o tem sklepu niso povedali, to so Italijani že prvi večer izblebeli. Italijanski oblastniki so prvi večer izjavili, da je to samo prva stopnja. Za Italijanske imperialiste je bila to vedno prva stopnja za doseganje njihovih osvajalnih namer proti Jugoslaviji in vsemu Balkanu.

Trst, ki ga obdaja sklenjeno slovensko ozemlje in prebivalstvo, Trst, v katerem samem živi znaten slovenski element, ta Trst ni za Italijo nikdar posenil nekega gospodarskega činitelja. Trst je od srednje preteklega stoletja italijanski reakelji zmerno pomnil začetek osvajanja na Balkanu. Tisti med Italijani samimi, ki so bili zares demokrati, kakor nji, so bili zares v buditeljih, so se zavedali, da Trst lahko postane samo jabolko razdora in da nimajo Italijani ničesar laskati v njem.

Toda kakor marsičemu zares

veikemu in lepemu v svoji zgodovini so se Italijani odpovedali tudi pametnim mīsim svojih buditeljev Mazzinija in drugih ter šli po poti osvajanja, imperialističnih podvodov in groženj. Jasno so izpovedali, da jim je cone A samo prva stopnja, da jim je druga stopnja cone B, da jim je tretja stopnja, kakor je dejal Pella, ozemlje, ki je nedavno pripadalo Italiji, pričemer ne vem, ali misli pri tem ozemlju, ki jim je pripadalo pred vojno ali celo tisto, ki so si ga z Nemci razdelili med vojno.

Angleški in ameriški diplomati ter njihovi časopisni plumi skušajo danes varati svetovno javnost, češ, kaj pa Tito se zahteva, saj je Italija po mirovni pogodbi dobršen del svojega ozemlja tako že prepustila Jugoslaviji. Mi pa vpravamo, kdaj je tisto ozemlje bilo njen, Italijansko. Ne, mi smo dobili le svojo zemljo. Mi ne zahtevamo ničesar tujega in se nikomur nismo nikdar nič vzeli. Toda treba je reči, da so minili časi, ko smo mireno dopuščali, da so drugi meščarili z našo zemljijo. Mi danes nočemo več, da bi o stvarih, ki so za nas življensko važne, odločal kdo drug. Pri tem hočemo sodočati.

Pravijo, da je treba Italija-

tržaškim županom, da vsak janju Anglije in Amerike glas dan molj za stare italijanske sovalo za zunanjou politiko na meje. Ne gre torej samo za še države. To je politika diplomatskega igre, gre za zato najbolj črne reakcije, ki politika miru na kolenih. Misega od Italijanskih imperialističnih krogov do najbolj agresivnih elementov ameriške reakcije.

Na Zapadu se danes čudijo, kako da smo mi, sorazmerno majhna država, mogli tako odločno, energično odgovoriti na izsiljevanje imperialistov. Povabljava se glasovi, češ, Tito lahko rožja z orožjem, saj ima Rusijo za sabo. S to prozorno spletko pa ne bodo dosti dosegli. Kdo je stal za našim takrat, ko smo se pred petimi leti zoperstavili grožnjem in izsiljevanju Staljinove bokaracije? Prav tisti, ki je bil za našim državnim vodstvom takrat, stoji za njim tudi danes, ko smo se zoperstavili krivičnim sklepom v pogledu Trsta in cone A. To ste vi, to je vse jugoslovansko ljudstvo. Iz tega vira, iz globokega ljudskega vira smo v najtežjih okoliščinah ustvarili tisto, kar danes imamo in kar hočemo dalje razvijati ter izpopoljevati in braniti pred vsakim, ki bi se nad tem spozabil. Iz tega vira izvirajo naši delovni napori, iz tega vira izvirajo tisto, kar je tudi v moderni vojski najvažnejše, hrabri, zavedni vojak. Taka opora je najtrdnejša opora, taka opora je

vsako takole veličastno zborovanje, kakršno je danes tujaj v Kranju, je nov odgovor tistim, ki se sprašujejo, odkod naša moč in odkod naša odločnost. Tisti, ki se bori za svojo pravico stvar, je lahko miren, ker ve, kaj hoče. Naši narodi danes vedo, kaj hočejo. Njihova zmanjšana in notranja politika enakopravnosti in miru med narodi, je politika enakopravnosti in miru med svobodnimi narodami. Mi imamo z omahovanjem slabe izkušnje. Pred vojno se je zaradi tega redil in krepil Hitlerjev fašizem. Če se iz tega niso drugi ničesar na-

15.000 Kranjčanov je protestiralo proti enostranski krštviti mirovne pogodbe

nom datkar največ, da jim je treba dajati koncesije zato, da bo atlantski pakt bolj trden. Toda, kakšna je ta trdnost atlantskega pakta, za katere se danes v Italiji potegujejo vsi šovinisti od rojalistov do kominformistov?

Ne gre tukaj za atlantski pakt, gre za vse druge stvari. Gre za to, da je treba, kadar so stvari na tehnici, oškodovati socialistično Jugoslavijo, da bi zadovoljili pohlep reakcionarne imperialistične klike v Italiji.

Igra je jasna. Danes v Italiji vsi reakcionarji izjavljajo, da misijo na staro meje Italije, za meje, ki nam jih je vsili londonski pakt in potem rapska pogodba. Vas molijo, njim na čelu papež, ki zmerom istoveti cerkev z interesom Italijanskega imperializma. Pa

tista, ki navdaja človeka s učili, mi smo se pritej. Zato samozavestjo, ga usposabljajo italijanski imperialistični agresori za največja dejanja. In samo sliji ne bomo pustili, da bi to tako oporo imata danes za seboj pot napravila drugi, tretji ali naše državno vodstvo, nobene četrti korak, ustavili jo bomo druge. Upriš smo se sklepali, da cono A s Trstom izročijo tistemu, ki nam je bil v pretekli cono A s Trstom izročilo tistemu, ki je požigal, mojini sovražnik, ki je požigal, na zadnjem.

Ne želimo, da bi bil tukaj, ne v našem delu Evrope, ogrožen mir. Če ga kdo ogroža, nismo potnikov mi. Pripravljeni smo na razgovor. Nikakor pa nismo pripravljeni sprejeti kakrškoli samovoljne odločitve držav, ki se jih Trst pravzaprav niti ne tiče. Naše ljudstvo je zadnje dneve jasno dokazalo, da v celoti in strajno stoji za ukrepi našega državnega vodstva. Se preden smo stopili na volišča, je naše ljudstvo ob tem nezaslišanem de-

POTEK DOGODKOV

30. avgusta 1953. — Italijanske divizije poslane na jugoslovansko mejo. Pričenjo se prve italijanske provokacije. Pomirljiva jugoslovanska politika naleti v Rimu na gluhu ušesa.

1. septembra. — Protest jugoslovanske vlade v Rimu zaračun italijanskih vojaških demonstracij na naših mejah.

6. septembra. — Ob prazni-

Pella

ku Primorske, ki ga je slavilo 400.000 ljudi, predsednik Tito v svojem govoru predlagal, naj Trst postane internacionalno mesto, vse slovensko ozemlje pa naj se pridruži k Jugoslaviji.

7. septembra. — Francoski in zahodnioniški listi poudarjajo, da trojna deklaracija ni podlaga za pogajanja o Trstu. Opozorjajo na Titov predlog, ki je realen in objektiven.

8. septembra. — Turčija in Grčija odobravata stališče Jugoslavije do Tržaškega vprašanja in predloge maršala Tita.

9. septembra. — Neodvisni listi poudarjajo, da je Titov govor začetek novega obdobja jugoslovansko-italijanskih odnosov glede Trsta.

8. oktobra. — V Londonu in Washingtonu objavljena skupna angloameriška deklaracija, v kateri vladu obeh držav izjavljata, da bosta opustili angloameriško vojaško upravo v cone A STO in poverili upravo te cone Italijanski vladni. Zvezčer demonstracije državljanov po vsej Jugoslaviji.

9. oktobra. — Izbruh mnogih demonstracij širok po Jugoslaviji z odgovorom — Ne dovolimo! Jugoslovanska vladna izroči britanskemu veleposlanišku in odpravniku poslov veleposlaništva ZDA protestno nотo za zahtevo, da se krivici in nevarni sklep prekliče.

Govor maršala Tita v Ljubljani: Branili bomo naše pravice v skladu z načeli OZN, če bo treba, tudi z orožjem. Cete JLA vkorakale v cone B.

Zadnji predlog za rešitev spo-

ra: Cona A in B avtonomna enota pod jugoslovansko suverenostjo, mesto Trst pa avtonomna enota pod italijansko suverenostjo. To stanje naj traja samo določeno dobo. Pelikanov govor v parlamentu: Angloameriška deklaracija je samo delna ostvaritev tripartitne deklaracije iz leta 1948 in je prvi korak k uresničenju italijanskih velikih nacionalnih ciljev. Nenini in Togliatti se pridružujeta.

10. oktobra. — Govor maršala Tita v Skopju: Moje besede so zelo resne in naj jih Zapad kot take tudi obravnava. Ko bo prvi italijanski vojak stopil v cone A, bo vkorakala tudi jugoslovanska vojska.

11. oktobra. — Papež sprejme tržaškega župana, irredentista Bartolija v privatni avdijenci in blagoslovijo osvobojene tržaške brate. Želi čimprejšnje osvoboditve bratov ter doda, da je s tem misil na vse sinove Istre.

12. oktobra. — Sestanek Popović-Dulles v Washingtonu. Inozemski tisk meni, da bi bila konferenca predstavnikov ZDA, Velike Britanije, Jugoslavije in Italije koristna.

Tass poroča, da je vlada SZ poslala vladama ZDA in Velike Britanije predlog, naj začne veljati začasni statut STO.

Togliatti

Sprememba Togliattijevih kominformistov, ki obrnejo plaš po vetu iz Moskve.

13. oktobra. — Ponovni sestanek Popović-Dulles v New Yorku. G. Dulles je izjavil, da bodo proučili jugoslovanski predlog na posvetovanju z vladami drugih držav.

14. oktobra. — Italijani ne privolijo v konferenco, v kolikor se Jugoslavija ne bi vklapljal sklep z dne 8. oktobra.

15. oktobra. — Na predlog SZ — sestanek Varnostnega sveta OZN o Trstu.

Jesenški železarji vzklikajo nepopustljivemu stališču vodstva

Skupnosti so pokazali hrbet

Zadnji energični protukrepi naše vlade proti enostranski krščiti mirovne pogodbe s strani Angloamerikancev v korist Italijanskega imperializma so naleteli pri množicah na enotno odobravanje. Se več, tisoči in tisoči so z demonstracijami dokazali, da so odločno proti takim »zavezniškim« dejanjem in prav tako odločni braniti svoje pravice, ki jim jih nočajo priznati.

Zal pa je določen del državljanov pozabil na svojo državljansko disciplino in dolžnost. Pričeli so se na debelo zalačati z živili, misleč, zdaj je čas, da pokupimo in naložimo denar v jedilno shrambo. Prav tem pa zadev del krvide tudi trgovske mreže, oziroma prodajalce, ki so hiteli postreči tem »grosistom«. Dogodil se je celo primer, da je neki funkcionar sam stopil za prodajalno mizo in pomagal uslužencem, namesto da bi ljudem poslal, da s prekomernim nakupovanjem škoduje skupnosti stvari. Prav gotovo je zanimo, da je neka ženska v Stražišču kupila celo lkošaro pralnega in čistilnega praška. Kaj bo z njim, uredništvo ni znano, morda pa misli emigrati v Italijo za perico? Ničesar se ne bi ob to spotaknil, če ne bi v teh nakupih na veliko »sodeloval« v pretežni večini kmetje, ki so se sponzabili tako daleč, da so z vozovi vozili domov polne vrčelj. To je, milo rečeno, egoizem, ki je socialističnu državljanu v veliko sramoto. Te kmete, ki so posabili, kaj je naš interes, in so ob prvem pisu izdali stvar skupnosti, so ljudje že obsodili in jim povedali, kar jim gre. Naš namen pa je, opozoriti javnost na te ljudi, da jim stopi na prste pri tem škodljivem, lahko rečemo izdajalskem potetu.

En del naše skupnosti je nasled sovražnim provokacijam in geslom ter priči polnit sivoje shrambe, kar nam v resnici lahko škoduje. Ti ljudje, ki so tako pokazali hrbet skupnosti, nimajo niti trohice patriotizma v sebi. Eno in edino gibalo v njih je polna lastna skleda, vse drugo jim ni mar. Kako bodo ti ljudje opravičili svoje delo. Po našem mnenju tega zlepja ne bodo popravili.

Pri tem se nehotno vriva misel, od kot naenkrat toliko denarja pri teh »potrošniških mrzičarjih«, ki vedno tarmajo, da jih oblast z davki takoj obremenjuje, da ne morejo ne naprej ne nazaj. (Mimogrede naj rečemo, da po vojni še prav noben kmet ni prisel na bogen!) Zdaj so se pa ti gospodje naenkrat zaleteli in pokazali denar, ki ga vse dolej niso imeli ter so sploh samo za davke delali in prodajali! Zaključek iz tega je več kot logičen in jasen, kje je denar. In prav gotovo ne bi bilo sprotljudske, če bi te ljudi pri davkih malo bolj pritisnili, ker vse kaže, da imajo prevelik dohodek in nič manjšo počasnost na škodo skupnosti in prav nobene discipline, kaj se.

Živahna volilna dejavnost na Jesenicah

Zaradi priprav na bližajočetov, saj so že na sedanjih sestankih predlagali najboljše gospodarstvenke in politične delavce. Pogovorili so se tudi, da bodo izvedli volitve v zboru proizvajalcev 5., oz. 8. novembra. Iz dosedanjih predvolilnih zborovanj na Jesenicah je videti, da se hočejo Jesenican na letosnjem volitve temeljito pripraviti in tekmovali v predvolivih zboravah z ostalimi kraji.

Brez komentarja

Gorenjska odločno protestira

Vse naše misli — ena sama misel

Ko so jeseniški delavci pretekli četrtek ob desetih zvečer zvedeli, da so Angleži in Amerikanci prepustili Trst in celo Italijanskim imperialistom, je zavrelo v njih. Tako so prekinili delo, se zbrali pred izhodom tovarn ter z odločnimi besedami obsedili njihov zahrbtni sklep. Povedali so svoje mnenje o tržaškem vprašanju, mnenje, ki so ga izrazili milijoni naših državljanov in ki ga je v Leskovcu in Skopju izpovedal maršal Tito. Pozno v noč so po mestu odmeval klic: »Trst je naš«, »Ti — Armija«, »Smrt fašizmu«. Takega ogorčenja na Jelenčih že dolgo ne pomnilo.

Naslednje jutro so se dolgem sprevodu demonstrantov na Jesenicih pridružili še javni delavci z godbo in stavami, pa tudi okoličani z Blejske Dobrave, Hrušice in Javornika so prišli. V ponedeljek je zbrani množiči govoril tov. Perovšek, član IO SZDL Slovenije in obsojal izdajalsko politiko zahodnih zaveznikov. Zborovanja se še nadaljujejo.

V Žirovnici, na Koroški Beli in po vseh ostalih krajih radovljškega okraja ljudstvo češča odločnje zahteva pravljeno rešitev tržaškega vprašanja.

V torek, 13. oktobra ob enih popoldne, je bilo v Kranju veliko predvolilno zborovanje, ki

se je spremenilo v veličastenko — predsednik LOMO in protest, 15.000 ljudi je zahtevalo pravične miete, Klici, »Cena A in cena B — naši sta obe skoraj niso pustili tovariu Borisu Zihelu govoriti. Tri ure kasneje je bilo na Titojem trgu vnovič protestno zborovanje, ki so ga organizirali gasilci kranjskega okraja. Prisotnih je bilo 1.000 gasilcev in veliko število meščanov. Govorili so tov. Vinko Hafner, tov. Dušan Horjak in Metod Rotar. Demonstranti so izjavili svojo predanost maršalu Titu in državnemu vodstvu in se po končanem zborovanju v sprevodu podali skozi mesto.

Demonstracije še trajajo.

Brez nas ne bo o Trstu nihče odločal

Tudi delovno ljudstvo v Kamniku je ostro obsedilo atentat na interese Jugoslavije in tržaških Slovencev. Ze prvi večer so demonstranti izrazili enotno voljo, da so priznavljeni žrtvovati vse, da preprečimo Italijanom ponovno okupacijo slovenskih pokrajin. Na

zborovanju v petek, 9. oktobra, so pred šest tisoč ljudmi govorili tov. Perovšek, tov. Rot, tov. Brejčeva, tov. Jan-

Hočemo mir, zanj s homo tudi borili

Tako sprašujejo Tržičani gospode na Zapadu. Med vojno smo vam stali ob strani, zdaj pa ste svojim zaveznikom obrnili hrbet. Vsi delovni ljudje iz Tržiča so na številnih protestnih zborovanjih odločno izjavili, da bodo branili pridobitve narodnosvobodilne borbe. Zborovanja po podjetjih in v vasih (Podjubelj, Kovor, Križe, Lese, Puterhof, Sv. Neža, Lom) potrjujejo, da sleherni državljan, tudi v najoddaljnejši vasi, odklanja barantanje za našim hrbotom. Pri Sv. Ani se je nabralo toliko ljudi, da vsi še v dvorano niso mogli.

Ali se ne sramujete svojega dejanja

Tako sprašujejo Tržičani gospode na Zapadu. Med vojno smo vam stali ob strani, zdaj pa ste svojim zaveznikom obrnili hrbet. Vsi delovni ljudje iz Tržiča so na številnih protestnih zborovanjih odločno izjavili, da bodo branili pridobitve narodnosvobodilne borbe. Zborovanja po podjetjih in v vasih (Podjubelj, Kovor, Križe, Lese, Puterhof, Sv. Neža, Lom) potrjujejo, da sleherni državljan, tudi v najoddaljnejši vasi, odklanja barantanje za našim hrbotom. Pri Sv. Ani se je nabralo toliko ljudi, da vsi še v dvorano niso mogli.

Hočemo mir, zanj s homo tudi borili

Zbor članov Zveze borcev v Skofji Loki je bil ravno na večer, ko smo zvedeli, da hočejo zapadni kapitalisti prodati našo zemljo. Člani so takoj prekinili zborovanje, odšli na ulico protestirati. Kmalu se jim je pridružilo prebivalstvo Skofje Loke in vojska. Na demonstracijah na trgu je bilo toliko ljudi, kot jih Ločani še ne pomnijo. Parola »Pustite nas, da gremo v Trst«, je bila najbolj priljubljena.

Velika protestna zborovanja so bila tudi v Medvodah, v Zileh, v Mengšu, v Kranjski gorici in se po vseh krajih Gorenjske še nadaljujejo.

Dobra izbira kandidatov — sigurna bodočnost

Državljan radovljškega okraja so že v začetku predvolilne dejavnosti pokazali množico smisla in razumevanja pri izbiri kandidatov za zvezne in republike poslanke občin zborov in za volitve v okrajnem zboru proizvajalcev.

V vseh občinah našega okraja so se že večkrat sestali aktivi SZDL.

Na teh konferencah je vladalo poslovno zanimaljanje za nove demokratične pridobitve, ki jih izraža novi volilni zakon.

Tako so bili že v raznih predelih okraja predlagani in obrajaniani nekateri predlogi za kandidate v zvezno in republike skupščino.

Zbor volivev proizvajalcev skupin so pa v radovljškem okraju že v teku. Tako sta bila na Jesenicih že ob veliki udeležbi proizvajalcev izbrana za kandidata tov. Zvone La-

zall, da so vredni zaupanja in bura in Ivo Ščavničar, imenovani so občini naprej uspešno delovali.

Tako garancijo nam dajejo imena, ki smo jih najpogosteje slišali na dosedanjih zborovanjih — Franc Perovšek kot zvezni poslanec, Mirko Zlatnar, Ivan Bertoncelj-Johan, dr. Miha Potočnik ter Anton Dolnišek kot republiški poslanci.

Jasno in popolnoma razumljivo pa je, da bodo zbor volilcev, ki bodo v radovljškem okraju od 14. do 23. oktobra, dali svojo končno besedo o kandidatih.

Zbor volivev proizvajalcev skupin so pa v radovljškem okraju že v teku. Tako sta bila na Jesenicih že ob veliki udeležbi proizvajalcev izbrana za kandidata tov. Zvone La-

zall, da so vredni zaupanja in bura in Ivo Ščavničar, imenovani so občini naprej uspešno delovali.

Tako so bili že v raznih predelih okraja predlagani in obrajaniani nekateri predlogi za kandidate v zvezno in republike skupščino.

Izbira med temi kandidati daje volivcem radovljškega okraja popolno jamstvo, da jih predlagani tovaristi v teh dveh najvišjih predstavniških telesih naše ljudske oblasti ne bo do razočarali.

Dolžnost SZDL pa je, da pri teh številnih predlogih svetuje svojim članom zakonsko določbe volilnega zakona.

Rastoča socialistična demokracija je vnesla v našo državo in družbeno ureditev globoke izpremembre, ki se kažejo ne nazadnje v našem ustavnem redu in zlasti v delu in vlogi ljudske skupščine. Vlade nismo več, tudi ne blivši ministrstev. Današnji Izvršni svet resa opravlja večno poslov, ki jih je prej imela vlada v svojih rokah, toda to je tako le, ker še ni izvoljena skupščina. Le-ta bo morala prevzeti naloge, ki so v dosedanjem zgodovini države pomembile izključno tudi vladi.

Vse vedenje državnih poslov prehaja naravnost v roke neposredno izvoljenim zastopnikom ljudstva in krajevnih enot — ljudskim poslancem, ljudski skupščini. Njen Izvršni svet bo le še to, kar pravi sam njegov naslov, — bo le izvršno telo skupščine in nč več.

To pomeni, da bo skupščina imela neprimerno težje delo kot doslej. Zato bo praviloma tudi stalno zasedati. Ljudski poslanci ne bodo mogli imeti drugega poklica. V ljudskem odboru kraja ali okraja, v katerem bodo izvoljeni, bodo imeli tiste pravice kot ostali odborniki. Morali bodo dobro poznati krajevne razmere in problematiko, saj bodo v skupščini zastopali tudi okraj. Toda ne samo to! Ker skupščina ni le zbor predstavnikov posameznih okrajev, ampak osrednji organ oblasti, bodo

moralni temeljito spoznati potrebe in stanje vse republike, federacije, če bodo hoteli dejavnno poseči v njeno življeno. To pa bodo morali, saj jih bo življeno samo sililo k temu in jim iz dava v dan nalagalo nove korake in rešitve. Pa to ni vse. V okraju bodo morali — tako pred ljudskim odborom kot pred volivci — zagovarjati svoje stališča v parlamentu in ga obrazložiti.

Ni težko videti, da tak posledi zahteva celega moža. Zelo natančno zavleči takole govorice, ki jih včasih slišimo v naših pogovorih: »Njega pa nikar ne predlagajmo za kandidata, saj je na svojem sedanjem položaju bolj potreben, saj je njegov sedanj položaj važnejši!« V nastajajoči državni ureditvi noben položaj ne bo važnejši od funkcije ljudskega poslance. Zanj bo še cel mož včasih premalo.

S tem nastaja nov začasen poklic — profesionalni politik, državnik. Dosedanje izkušnje z birokratizmom nam velenajo, naj zato dobro premislimo, kdaj in kje je najboljše in najspomljivejše. Ne bi bilo prav, če bi kjerkoli volveli doblji napačen vtis, da nam ni za demokratičnost, da politične komoditete smo ponekod hiteli z dokončnimi zbori volivcev, še preden smo jima dodelili razložil, koga, kaj in zakaj volimo, še preden smo volivcu dali dovolj časa za tehten premislek, za predlaganje kandidatov in za političen boj za najboljše in najspomljivejše.

Ne bi bilo prav, če bi kjerkoli volveli doblji napačen vtis, da nam ni za demokratičnost, da organizatorji nekje za zaprtimi vratni določajo svoje kandidate, jih na hitrino predlagajo na bližnjem zboru volivcev in potem vso stvar z isto naglico spet zaključijo.

ABC

Nekaj pripomb k volilnim pripravam

Ni vse te in vrsto drugih okoliščin bi bilo treba več misljiti, že zdaj pred volitvami. Ni niti skrivnost niti novost, da se velik del volivcev ne spozna na volilnih organov, v katere bo volil. Še manj vemo o nalogah nove ljudske skupščine. Vsekakor zanemarjam politične priprave za volitve in posvečamo neprimerno več pozornosti sicer tudi potrebnim tehničnim pripravam. Iz političnih komoditet smo ponekod hiteli z dokončnimi zbori volivcev, še preden smo jima dodelili razložil, koga, kaj in zakaj volimo, še preden smo volivcu dali dovolj časa za tehten premislek, za predlaganje kandidatov in za političen boj za najboljše in najspomljivejše. Ne bi bilo prav, če bi kjerkoli volveli doblji napačen vtis, da nam ni za demokratičnost, da organizatorji nekje za zaprtimi vratni določajo svoje kandidate, jih na hitrino predlagajo na bližnjem zboru volivcev in potem vso stvar z isto naglico spet zaključijo.

Jeseničke nerdenosti

Smetiščna jama, Sredji Jesenice, poleg carinarnice, leži med cesto in železniško smetiščno jama. Koliko časa ta jama ža pokriva — če je sploh kdaj bila, — ve povedati morda le kromnika Ljud, odbora mestne občine. V jamo stresajo prebivalci carinarnice in nekatere stranke iz neposredne okolice pupel, smeti in vse mogoče odpadke, čez dan vidijo braskati po tej jami moške, ženske in otroke, pse in mačke, včasih pa razmetava in raznaša jamsko vsebino tudi veter, da ne omenim bolniščnih kle, ki se pod ugodnimi pogojmi (dež in sonce) razvijajo in ogrožajo ljudsko zdravje na Jesenicih. — Naj bodo te vrstne opomni in prošnja čuvanje higiene in turističnemu društvu na Jesenicih.

Bohinjci bi lahko izvažali svoje delo . . .

V vnožju Jelovice, kjer je še pred leti v Bohinjski Bistriči stala skromna žaga, se lepo razvija sodoben lesnoindustrijski kombinat, ki bo eden največjih na Gorenjskem. Prostovoljne frontne brigade so z dograditvijo avtomobilске ceste na Jelovico že leta 1948. odprle pot do bogatih zakladov najboljšega smrekovega lesa. Letos pa gradi Gozdno gospodarstvo prav tako cesto s Poljukom preko Gorjuš do Bohinjske Bistrike. Tako bodo vse večje lesne mase s triglavskoga v Jelovškega področja usmerjene v lesni kombinat v Bohinjski Bistriči.

LIP »Tomaža Godeca« kljub stalnemu razširjanju in moderniziranju še ne more zadostiti vsem potrebam in preusmeriti svoje proizvodnje v čimvrednejše artikle. Razen vseh vrst rezanega lesa izdelujejo tudi raznovrstne zaboje in lesno volno. Največ naročil pa sprejemajo za zaboje in bi jih lahko izvozili še enkrat toliko. S tem pa bi zmanjšali izvoz rezanega lesa in praktično počeli izvoz lastnega dela. To se pravi, da bi svoje delo prodajali za devize. Do sedaj so letno izvozili za okoli 160 milijonov deviznih dinarjev, če pa bi jim odobrili načrt za gradnjo nove zabojarne, bi jih lahko izvozili za okoli 300 milijonov deviznih dinarjev letno.

V letošnjem letu so v kombinatu zgradili že precej objektov in mehanizirali nekatere delovna mesta. Zgradili so moderne silos za žagovino, dve sušilni lopi za nad 2000 m³ lesa, mehanizirali so premični tir itd. Prav gotovo bi se izplačalo investirati še nadaljnih 16 milijonov za novo zabojaro, ker je sedanja neprimerena. Stroji so razmeščeni v neki stari sušilni lopi, ki je verjetno premajhna. Še slabše pa je pozimi, ko so delavci izpostavljeni mrazu. Da tudi pozimi lahko izdelujejo limane zaboje, uporabljajo sindikalno soko. Sedanja zaboarna ne ustreza niti tehničnim niti higieniskim predpisom. Zato je v kolektivu tudi mnogo obolenj.

Ce pa vemo še to, da obrat izvaja mnogo rezanega lesa val lepote slovenske zemlje ne

Kmetijski svetavalec

O PRAVILNI UPORABI UMETNIH GNOJIL

S količino uporabljenih gnojil v letu 1953 moremo biti zadovoljni, ker smo do 1. septembra že nabavili in dali zadrugam 195 tonov raznih umetnih gnojil. Če vzamemo površino obdelovalne zemlje v kranjskem okraju, ki znaša 21.634 ha, pride 88,7 kg umetnih gnojil na 1 ha obdelovalne zemlje. V Sloveniji v letu 1953 pride povprečno okrog 36 kg. V Holandiji uporabljajo 460 kg umetnih gnojil na 1 ha obdelovalne zemlje. Zato pridejo 4500 kg pšenice na 1 ha. Nas desetletni načrt o dvigu kmetijstva predvičeva uporabo 127 kg umetnih gnojil za ha obdelovalne zemlje, kar bomo lahko dosegli.

Ko se bomo sezunnili z vsemi umetnimi gnojili, se bomo še pogovorili o tem, kakšne vrste umetnih gnojil in v kakšni količini pridejo v poštev za gnojenje posameznih kmetij.

Zato namenavamo govoriti o vsem, kar je treba vedeti o umetnih gnojilih, t.j. njihovi kemični sestavi in lastnosti,

Apneni dušik:

Tovarna umetnih gnojil Rade pri Mariboru izdeluje dve vrsti apnenega dušika: nesoljeni apneni dušik, ki vsebuje 16% dušika, in oljeni apneni dušik, ki vsebuje 20–21% dušika. Poleg dušika vsebuje še 40% apna. Zaradi tega je apneni dušik zelo alkalično gnojilo. Apneni dušik zelo lahko spoznamo, ker je modrikasto pepelaste barve in diši po karbidi.

Kaj se dogaja z apnenim dušikom v zemlji? Dušik, ki ga vsebuje apneni dušik, ni takoj dostopen rastlini. V zemlji apneni dušik razne bakterije razkraja na sčeno, ki se potem pretvarja v amonijak in pozneje v nitratno obliko. Rastline izkorisčajo samo nitratno obliko dušika. Razkrajanje traja več dni in ker se pri tem tvori nekakšne kemične spojine, ki bi skodovale semeški pri kultivi, moramo trositi ali se bolje zaotri apneni dušik vsaj 10–15 dni pred setvijo in to ob suhem vremenu v jeseni ali spomladanju.

Zelo važno je, da vemo še to, da pred uporabo ne smemo mešati apnenega dušika z nobenim umetnim gnojilom in hlevskim gnojem, razen s kajtovo soljo tik pred uporabo t.j. tresenjem. Apneni dušik bi povzročil razne nezaželeni kemični spremembe in na ta način zmanjšal njihovo učinkovitost. Ing. M. S.

prav za zaboje, je postopek revizijske komisije pri republiškem gospodarskem svetu, ki je odbila gradbeno dovoljenje, vreden obsodbe. Komisija uteleljuje svoj sklep s tem, da je v Sloveniji že dovolj zabolarni, da še ni izdelan perspektivni načrt razvoja lesne industrije Slovenije itd. Toda tudi to je za Bohinjce in morda za koga drugače kažejo. Tačko je računica: Zmanjšali bi izvoz rezanega lesa in povečali izvoz dela, ki bi ga vložili v izdelovanje zabojev. Pri tem bi tudi bolje izkeriščali odpadke.

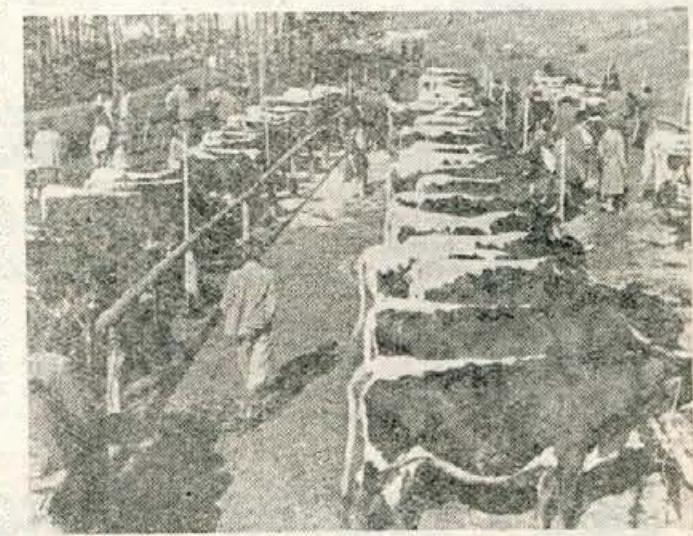
Kolektiv je že pred tremi leti vložil svojo prošnjo, sedaj pa trka na vrata in čaka. Tu ne gre za investiranje neke nove tovarne, ampak za primerno zgradbo, ki bi bila okoli 16 milijonov, imajo pa tudi sredstva in material. Po glejmo še naprej! Evropski gospodarski načrt predvideva za prihodnjih deset let povečanje potrošnje embalaže za 67 odstotkov. Od tega odpade na lesno embalažo okoli 30 odstotkov. Torej tudi ta načrt kaže, da se bolj izplača izdelovati zaboje, kakor izvažati rezan les, ki ga potem v inozemstvu predelujejo v zaboje.

Konec septembra sta bili razstavi plemenske živine v Stari Fužini v Bohinju in v Žirovnici. Željo za temi prireditvami so že delj časa Izražali člani zadrug, ki so v teh krajinah vneti živinorejci in planšarji. Pomeriti se na razstavi s sosedom, pokazati svojo rejo in sodelovati pri ocenjevanju živine, je za pravega živinorejca zelo zanimivo. Živinorejske razstave so predvsem vzgojnega značaja, saj se na njih ocenjuje in nagraduje le najlepša živina.

Komisije, ki so ocenjevale pragnano živino na teh dveh razstavah so prikazale rejecem, kakšen tip živine je zaželen za naš teren in razmere, kaj naj se vzreja in kakšne napake je treba izločati.

Ljudje so pri tem delu komisije živo sodelovali. V Stari Fužini je bilo pragnanih iz vasi Fužine in Studorja čez 190 teh dveh prireditvah. S svojim prizadevanjem sta veliko pomagali pri napredku živinoreje. Popravljena je bila več-

Ni naključje, da sta dobili zadružni prireditvi v Fužini in v Žirovnici priznanje za svoje delo na teh dveh prireditvah. S svojim prizadevanjem sta veliko pomagali pri napredku živinoreje. Popravljena je bila več-

Z živinorejske razstave v Žirovnici

Loka se modernizira

Popotnik, ki izstopi na žerjavah v oblakih prahu, ampak z ledeniški postaji v Škofji Loki in v lepem popoldnevu krene pěš proti mestu, je prijetno presenečen: Namesto zavit v oblake prahu ali do vrata obrazgan z blatom se sprašaja po lepih asfaltiranih cesti, ki poleg zidavne nove višje gimnazije predstavljajo najpomembnejšo gradnjo v letošnjem gospodarskem letu. Cesta bo v pomenu in zadoljstvo meščanom, saj kaže resna prizadevanja, dati Loki tisto lice, ki ji kot mestu iz idealnih pogojev za razvoj turističnega prometa tudi prizadajo. Ob množici gospodarskih, kulturno-prosvetnih in drugih problemov, je tembolj treba pozdraviti odločitev LOMO Škofja Loka za tako koristno in sodobno reševanje cestne politike, o kateri je bilo zelo mnogo napisanega, ne samo izpod pěresa naših državljanov, ampak tudi tujev, žal ne vedno v preveč laskavim obliku, najmanj pa v taki, s katero bi mogli biti zadovoljni. Smatramo, da je tako odločitev – sreča gre za okoli 5 km cestu – velika spodbuda tudi za ostale kraje in da ni več daleč čas, ko bo tujev z užitkom občudovati izvedeni načrt.

ni; tako daje mestu poleg dobro ohranjenega zgodovinskega starega mesta videz večjega mesta, saj se bo okoli razvijalo novo, sodobno mesto. Vendar je treba dati šoli dovolj zraka in lep prirodni položaj izrabiti ter še poudariti z umetnimi nasadmi in parki. V načrtu je tudi moderna avtobusna postaja in manjši trg pred sedanjo pošto. Sedanje stanje res ne more biti v prid sticer močno razvitemu avtobusnemu prometu.

Občinski praznik v Žireh

Občinski ljudski odbor v Žireh je proglašil 23. oktober za praznik občine. To je za Žirovnočasno pa bi se s tem dvignil oblišč izredno leplih in privlačnih točk v neposredni okolici Lok: mislimo Lubnik, s pravkar otvorenim kočo, ki more zadovoljiti vsakega, tudi zahvaljevajočega obiskovalca. Koča na Starem vrhu pa nudi idealne smučarske terene, ki se n.pr. Ljubljanskom zelo lahko in hitro dostopni. Z zgraditvijo modernega hotela, kopališča in športnega parka za igre bi mogla Loka v vseh pogledih, zlasti v turističnem samopridobiti. S tem bi bile dane osnove, da se razvíje mesto v tisti smeri, za katere ima najboljše naravne pogoje.

Drug važen objekt letošnje Škofjeloške komunalne dejavnosti je dograditev novega gimnazijalnega poslopja. Dela so v zaključni fazi in bo otvoritev predvidoma skupno z otvoritvijo ceste okoli 17. oktobra. S tem bodo dani materialni pogoji za popolno gimnazijo (letos dela že 7. razred višje gimnazije). Z dograditvijo poslopja bo šola zdala največje in najmodernije poslopje v bližini, morda tudi v daljini okolici. Na posrečeno izbranem, nekoliko višje ležečem prostoru ima dominanten značaj in je daleč vidna z vseh strani.

Po slavnostni seji ObLO, ki bo v petek, 16. oktobra s kulturnim sporedom in ogledom razstave, ki bo prikazala borbo Žirovcev z okupatorjem. Naslednji dan pa bosta partizanska miting, protestno spremljena predstava »Miklove Zale«.

Po slavnostni seji ObLO, ki

bil zadružnik na planinskih hlevov, napajališč in potov s prostovoljnimi delom zadružnikov, posebno na pašnikih pod Stolom.

Nehote se ob takih prireditvah človeku poraja misel, da bo treba posvetiti več pozornosti vzreji mlade živine in se posebej vzreji bikov za pleme. Dalje bo treba vrati občino Žirovnočasni smeri močnejše konstitucije in ne samo v smeri boljše mlečnosti.

Po končnem ocenjevanju so bili zadružniki nagrajeni za najboljše živali, prejeli so diplome in denarne nagrade, ki so jih prispevali OLO Radovljica, kmetijti, zadruge in OZZ Radovljica.

Obračunali so z zagovorniki kriminala

V obratu »Otek« v Šmarci, ki spada v sklop podjetja »Svilanit« v Kamniku, se pred navednim odkrili, da se je barbarski mojster Karel Vavpotič, že delj časa ukvarjal z gospodarskim kriminalom. Tovarniške proizvode je zamisljal za gradbeni material in si začel graditi hišo. Nameraval pa je odpreti tudi lastno barvarno. Ljudje so se začeli sprejeti v dan, da Vavpotič le ni bil tako sam, ko je tako neovirano počenjal gospodarski kriminal. V obratu »Otek« so se našle nekatere delavce, ki so skušale zagovarjati njegovo početje. Organizirale so pobiranje podpisov pri delavstvu, da se mu omilji kazen, ker baje z delavci ni bil surov. To vse so našli skrivaj opravile Dora Zamlijen, Julka Leskovec in Pavla Le-

bar. Delovni kolektiv »Svilanit« je ostro obsodil to zahrbno dejanje, posebno še, ker sta bili Zamlijenova in Leskovečeva članici delavskega sveta. Zagovornicama gospodarskega kriminala je kolektiv odvzel mandat v delavskem svetu in hkrati zahteval takojšen odpust iz službe, ker sta s svojim dejanjem poskušali okrniti ugled podjetja in ga oškodovati. Kolektiv je na koncu sprejel resolucijo, ki zahteva strogo kazem za Karelja Vavpotiča, ki je zlorabil položaj mojstra in si s tativami na račun socialističnega premoženja postavil hišo, za kar naj odgovarja in povrne škodo, nastalo po tativu.

Delavec »Svilanita« so tako sami obračunali z ljudmi, ki so hoteli oškodovati socialistično skupnost, obenem pa so izvolili namesto odpuščenih nove ljudi v delavski svet. Ta delavski svet bo revolucionarno izvajal svoje nadaljnje naloge.

Modrost vsega sveta

Zivel je zelo moder mož. Ker je bil moder, so ga vsi radi imeli in dobro je živel. Zato sklene zbrati vso modrost tega sveta, jo zapreti v sod in jo sam rabiti.

Porabil je veliko časa, predno je napohnil sod z modrostjo. Da bi bila na varnem, je sklenil sod skriti. Dolgo je iskal skrivališče. Slednjih sklepne, da bo skril modrost v gozdu.

Imel je ta mož tudi sin, ki je z radovednostjo opazoval očetovo početje. In ko ga je videl nesti sod v gozd, je šel za njim. Mož je dolgo hodil in v najglobljem gozdu je zagledal visoko palmo. Ta se mu je zdebla primerno skrivališče za modrost. Obesil si je sod okoli vrata in začel plezati.

Sod mu je bil v napotu, komaj je malo splezal, že je zoper zdrsel nazaj. Trudil se je mož dolgo časa, a mu ni in ni hotelo uspeti.

Vse to je opazoval sin; na koncu reče:

»Zakaj ne obesit sodna raje na hrbet, bo laže plezati?«

Ko to zasliši mož, se razjezi: »Misli sem, da imam vso modrost tega sveta, me pa takrat uči pameti.«

Tako se je razjezik, da je vrpel sod na tla, da se je razbil na sto kosov in se je modrost razstrelila po vsem svetu. Tako so danes pametni vse ljudje, vsak malo in več vse vse vedeni.

GORENJSKI PIONIR

Predragi pionirji!

Risba pionirja Janeza Grma

Danes sem že zakuril peč, da me ne zebe, ko prebiram vaša številna pisma. Prav zanimalna so in zahvaljujem se di vi razburjeni zaradi tega izdajstva. Italijani so vedno tako grdo ravnali z vašimi bratci in sestricami v Trstu, ki so vpletli v skupno podjetje, da se mu nujno spet kaj zvedel iz vašega življenja. Le oglašite se! Za konec vam bom pa povедal kratko afriško pravljico.

Vaš dedek Kogedrin

Dragi Kosobrinček!

8. oktobra zvečer je radio poročal, da sta sklenili Anglija in Amerika, da se umakneta iz Trsta. Sklenili sta, da prepušta Trst Italiji.

Vse nas je prijelo veliko ogorčenje. Mama in ata sta rečela, da je to zelo velika krivica za Slovenijo in vso Jugoslavijo. Mi Trsta ne damo, rajošdamo življenje kakor Trst. Za Anglijo in Ameriko je to zelo nesramno, ker dajejo to, kar ni njihovo. Vem, da se nas Italijani boje, ker vedo kakšna je naša partizanska pest.

Mi Trsta ne damo! Trst je naš in naš mora ostati!

Te pozdravljamo vse pionirji

4. e razreda osnovne šole iz Tržiča. Najbolj pa Silva Dovzanova.

Rešitev zlogovnice v zadnjih stevilkah se glasi takole: oreš, zaba, golob, antilop. Ime prljubljene otroške Igrače, ki ga dobitimo iz začetnic, pa je Žega.

GLAS GORENJSKE 3

„Titan“ ni brez uspehov

Na Perovem pri Kamniku so te dni povsem dokončali delo potrošnjo. Po njihovih proizvodnih je mnogo povraševanja. Letos so na primer morali dvigniti proizvodnjo pohištvenih ključavnic. To je edina tovarna v državi, ki izdeluje spojnice za vodovodne cevi, s katerimi pa lahko zadovolji le približno polovico vseh potreb, ostane pa jih še vedno vezan na uvoz. Pravkar se dokončujejo montažna dela v veliki novi liveni temper-litine. Delavski svet »Titana« skrbno in preudarno gospodari in imajo od vsega začetka izpolnitve kvalitete izdelkov za eno svojih glavnih nalog. To naloženje izpoljujejo. Skrbno in pazljivo je izdelan in pregledan vsak proizvod preden gre do tovarne k potrošnikom. Gospodarjenje v tovarni »Titana« je lahko za zgled mnogim, ki še ne vedo, kako si z lastnimi močmi lahko prizorimo ugled doma in v tujini.

»Titanski« v Kamniku izdeluje kovinske predmete za široko

PO VASEH IN MESTIH GORENJSKE

Iz Kropse

PREDVOJASKA VZGOJA V KROPI

Odnos mladincev do predvojaške vzgoje je v Kropi skrajno brezbržen. Pozabili so, da je dolžnost vsakega obveznika, da redno poseča predavanja in praktične vaje. Tako se n. pr. tov. Niko Lombar iz Kamne Gorice že 6 mesecev ni udeležil pouka predvojske vzgoje.

Klub vsestranskemu prizadevanju komandirja Janka Peterneha in njegovega pomočnika Staneta Habjanu se stanje izboljšati. Tovarišu Habjanu svetujemo, naj se izogiblje nedostojnih izrazov, kajti dober predvojski funkcionar ima kulturni odnos do podrejenih. Le tako bo dosegel dobre uspehe. Želimo, da kroparski mladinci hodojo po poti mladincev partizanov in v kratkem času bodo med najboljšimi, najbolj disciplinirani predvojski obvezniki.

Habjan pa naj po svojih močeh in sposobnostih skušata stanje izboljšati. Tovarišu Habjanu svetujemo, naj se izogiblje nedostojnih izrazov, kajti dober predvojski funkcionar ima kulturni odnos do podrejenih. Le tako bo dosegel dobre uspehe. Želimo, da kroparski mladinci hodojo po poti mladincev partizanov in v kratkem času bodo med najboljšimi, najbolj disciplinirani predvojski obvezniki.

Iz Kranja

Narodna banka nagradila šolo v Predosljah z mikroskopom

V Jugoslaviji je dajačko varčevanje sele v razvoju. V Sloveniji ima vsak 4. teden hranilno kužiščo. V okraju Kranj je prilela z ustanavljanjem dijaških hranilnih blagajn podružnika NB Kranj-okočika na svojem področju konec leta 1952. V kratkem razdobju enet je zabeležila pocrnučica prenenjive uspehe po vseh šolah, kjer je našla na ugoden odziv pri vodstvu šol.

Svet za prosveto in kulturo pri OLO Kranj in podružnici NB FLRJ našega okraja se zavedajo važnosti prizetega dela. Podružnica NB FLRJ Kranj-okočika je z namenom, da uvede plemenito tekmovanje med dijaškimi hranilnimi blagajnami svojega področja, pred kraljim nabavila šolski mikroskop, da bi ga prejela najboljša dijaška hranilna blagajna za delo v preteklem šolskem letu. To nagrada prejme v trajno last osnovna šola v Predosljah, ki ji je uspelo, da je pridobila med učenci 164 vlagateljev ter ima za 76.591 dinarjev vlog. Za to hranilno blagajno le malo zaostaja osnovna šola v Podbrezjah, ki ima 45 vlagateljev s 25.077 dinarjem in osnovna šola v Dupljah s 37 vlagatelji in 13.632 dinarji.

* * *

Nova včerni vlak. Na prošnjo vodstva kamniške gimnazije je železniška direkcija uvedla potniški vagon k tovarem vlagatelju, ki ohranja vlagateljev na postajah Homec, Jarše, Domžale in Črnuče.

ni zadel ob cestni kamen, se zaletel v drevo in vogal hišo. Marijo Gorec in Šoferja Jožeta Zogarja so takoj prepeljali v bolnišnico.

Iz Lesc

V tovarni verig in plugov v Lescu pri Bledu že sestavljajo družbeni načrt za leto 1954. Ta načrt bo za okoli 70% višji kar je bil postavljen za to leto. Predvsem bodo povečani tudi proizvodnjo težkih kovanih verig za ca. 60%, s čimer bodo znatno krili domače potrebe.

Iz Loke

70-letnico je praznoval tov. Drago Gragore. Pred letom se je preselil v Skofje Loko in že ga poznajo mnogi ljudje, ker tako nesebično dela v raznih družtvih in posebno pri SZDL. 47 let je bil učitelj. Služboval je v glavnem v Dolenjskih Toplicah, le kadar so prišli na vladno klerikalce, je moral oditi drugam. Klub visoki starosti je še vedno aktiven in prizadjeti, da tudi v Skofji Loko pomaga pri izgradnji naše ljudske oblasti. Zato mu iskrno čestitamo!

Z Jesenic

JESENICE BODO DOBILE MOJSTRSKO SOLO

Upravni odbor Zelezarne je na seji dne 6. oktobra v zvez z uredbo o strokovnih šolah sklenil ustanovitev v okviru Zelezarne Jesenice mojstrsko šolo za delavce metalurške stroke. V to šolo se bodo sprejemali kvalificirani delavci metalurške stroke, ki so delali najmanj tri leta v svojem podružniku. Šola bo trajala dve leti in bo imela reden, t. j. dnevni pouk v dopoldanskih in večernih urah. Teoretični in praktični učni načrt bo po predlogu vodstva šole odobril Svet za prosveto in kulturo LRS v sporazumu z republiškim organom, ki je pristojen za gospodarstvo. Vse stroške za vzdrževanje nove mojstrske šole na Jesenicah bo nosila Zelezarna Jesenice, ki je s tem ponovno pokazala pravo pot do nadomega strokovnega kadra.

Iz Kamnika

V preteklem tednu so bili v Kamniku po posameznih terenih uspeli zbori volivcev. Prvi je bil na Duplji, zadnji pa v Palovčah. Vsi so bili dobro obiskani, posebno pa v mestu. Na njih so razpravljali o kandidatih v Zvezno in Republiko skupščino. Volivci so se pri izbirki kandidatov za Zvezno ljudsko skupščino soglasno odločili, naj bi za to mesto kandidat Tomo Breje, prvoberec kamniške vslaje. Tudi pri izbirki kandidatov za republiko skupščino volivcem odločitev ni bila težka. To mesto so zavzpali Francetu Perovišku, ki je v kamniškem okolišu dobro znan in priljubljen.

* * *

Na zborih je predsednik občine Alfred Janko poročal o gospodarskih in komunalnih

Društvo Ljudske tehnik je svoj avtomobil odstopilo vasi. Najprej so ga dali v Savodenj, kjer so se kmečki fantje že usposobili za vožnjo, sedaj pa so ga odpetjali v Trebijo. Tovariš iz Skofje Loke želi posredovati svoje znanje tudi kmečki mladini.

ZBORI VOLIVCEV ZA SVET PROIZVAJALCEV

Štiri volilne enote v Škofji Loku so imele 11 zborov volivcev. Na teh zborih je bila udeležba prav dobra in tudi diskusija o kandidatih je bila živa in zanimiva. Delavci so pravilno razumeli potrebo po dobrih kandidatih za zbor proizvajalcev. Predlagali so ljudi, o katerih so prepričani, da ne bodo pristransko reševali gospodarskih problemov. Predlagali so tovariše Zagaria, Logarja, Šinka, Nastrana, Potranca, Podretarja. Od zena Vero Dolenc, Ivanku Oblak in druge.

Z Visokega

Pretekli teden se je na Višnjem zgodila prometna nesreča. Na križišču pred bivšo mlekarino so se igrali otroci. Mimo je prideljal tovorni avtomobil in do smrti povozil otroka, ki je v zadnjem steklu čez cesto. Nesreča naj bo v opozoril vsem staršem, ki puščajo svoje otroke, da se brez nadzorstva potikajo po cestah.

OBJAVE • SPOREDI • OGLASI

DEŽURNA SLUŽBA

Dežurna zdravniška služba v območju ljudskega občinskega odbora mestne občine Jesenice od 16. do 23. oktobra: dr. Milan Čeh, Titova 4, Jesenice. Obiskal me dom naj se javijo najkasneje do 18. ure zvečer. Po tej uri bo zdravnik obiskoval le bohniko s težjimi poškodbami in močnimi krvavitvimi.

GLEDALISCE

Prešernovo gledališče - Kranj: Petek, 16. okt. ob 20. uri; Klabund, »Krog s kredos«. — Izven.

Nedelja, 18. okt. ob 16. uri; Klabund, »Krog s kredos«. — Izven.

Torek, 20. okt. ob 20. uri; Cankar, »Hlapci«. — Izven. — Petek, 23. okt. ob 20. uri; Cankar, »Hlapci«. — Izven. — Vlogi župnika gostuje obiskatlan ljubljanske Drame Maks Furljan.

KINO

Kino »Storžič«, Kranj: do 16. oktobra francoski film »Mesečnik Bonifacij«; 17. in 18. oktobra jugoslovanski film »Ciganka«. Predstave ob delavnih ob 16., 18. in 20. ur. v nedeljo ob 15., 17., 19. in 21. ur. V nedeljo ob 21. ur. francoski film »Mesečnik Bonifacij«. Matineja ob 10. ur. »Mesečnik Bonifacij«. Barvne risanke v soboto ob 9. in 14. ur. v nedeljo ob 9. in 13.30 ur. Vstopnilna za mladino 10.

din, za ostale 20 din. Risanke so: »Filmske novosti 40. Plutostni pes, Zlato jajce, Donald preganja izostankarje, Orehovi lupini, 19. in 20. oktobra Italijanski film »Zidovi Malapague«.

Kino »Svoboda«, Stražišče-Kranj: do 16. oktobra ameriški film »Čez noč rojenje«. Predstava ob 19. ur. 17. in 18. oktobra francoski film »Mesečnik Bonifacij«. Predstave v soboto ob 17., 19. in ob 21. ur. »Čez noč rojenje«. Barvne risanke v nedeljo ob 14. ur. — Vstopnilna za mladino 10 din, za ostale 20 din.

Mestni Kino Kamnik: do 19. oktobra ameriški film »Popod v džunglo«; 20. do 23. oktobra francoski film »Panik«.

Mestni Kino Domžale: 16. do 18. oktobra angleški film »Izbocenec z otokov«; 21. in 22. oktobra ameriški film »Chaplinov festival«.

Mestni Kino »Radio«, Jesenice: do 20. oktobra ameriški barvni film »Onstran Missourija«. Predstave ob delavnih ob 18. in 20. ur. v nedeljo ob 16., 18. in 20. ur. V soboto in nedeljo ob 20. ur. dvojni program »Onstran Missourija« in »Hitrejši od zvoka«. V nedeljo matineja ob 10. ur. Vstopnilna za mladino 10 din, za ostale 20.

Kino »Plavž«, Jesenice: 17.

MALI OGLASI

Mesarsko podjetje OZZ, Naklo, sprejme v službo dobrega ſoferja, ki je tudi mehanik in ima izpit za prevoz motorja in avtomobila. Nastop službe takoj. Interesenti naj se javijo osebno pri podjetju.

Rabiljen železen stedilnik, desni, vzamem za dva meseca v najem ali kupim. Naslov v upravi lista.

Od Stražišča do »Bilnjega« je bil izgubljen siv moški dežni plastični kap. Ker ni moja last, prosim poštenega najdlje, da ga vrne proti nagradi. — Regberger, Kranj, Jezerska 27.

GASILSKI KOTIČEK

Vsem prostovoljnim gasilskim društvom okraja Kranj!

Pozivamo vsa PGD, da nam do 1. novembra 1953 javijo eventuelne okvare motornih brizgal. Vsa PGD pa, ki imajo odobren kredit za popravilo motornih brizgal ali gas. avta in še niso postali tozadovnih računov in prevzemnih zapiskov, pozivamo, da do 1. novembra to izvrši, ker bomo po tem času znesek predispomirali.

Krpanje cevi:

PGD Kranj sprejema v popravilo in krpanje vse vrste

gasilskih cevi. Cevi morajo biti dobro oprane in očiščene. Prav tako sprejema v strokovni pregled vse vrste motornih brizgal. Interesenti dobe vsa potrebna pojasnila pri PGD Kranj, Gasilski trg.

Gasilske vaje: Vsa PGD obvezamo, da se bodo vrnila v letošnjem letu revizije od 12. oktobra do 12. decembra. Posebnih sporočil ne bo.

Na pomoč!

Sekretar: Predsednik: Rotar Metod Blzjak Viktor

S sodišča

P. K. iz stare Loke pri Kočevju je 17. aprila 1953 ob p. l. ko se je mudil v Škofji Loke pred trgovino »Železnična« na Meštrem trgu, odpeljal tam prislonjeno kolo, ki je bilo last Vehovca, strojnega ključavnica iz Škofje Loke. Kolo je odvrgel v bližnjem gozdu pri vasi Puštal. Priče so točno navede, kako je bil takrat ob tam, tvini oblečen, kar se je ujemalo tudi z njegovim oblekom ob araciji. Nadalje se priče tudi povedale, da se ne motijo o osebi. Ena ga je videla populoma od blizu in ga tudi spoznala na sodni razpravi za tveganje in prisvojitev.

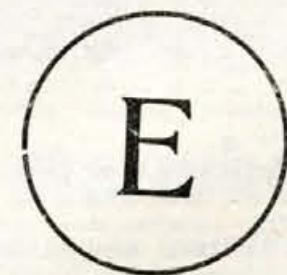
Svojega dejanja pred sodiščem ni hotel priznati. Zaslišanih je bilo več prič, ki so mu v obraz povedale, da je prav oni, ki se je peljal 17. aprila 1953 po Škofji Loke s skoraj novim kolesom črne barve, zadaj na nosilcu pa je imel aktovko. To kolo in aktovka sta bila prav takša, kot

GLAS GORENJSKE

K STEV. 42

Priloga za poduk in razvedrilo

17. X. 1953

Po Nemčiji:

„Meje naj padejo!“

**Kaj hočejo od
Združene Evrope**

v gospodarskem pogledu. Sami pravijo takole:

Evropski narodi so se iz težkih preizkušenj zadnjega desetletja naučili tegale: Če hoče Evropa (beri Nemčija, op. ur.) ohraniti svoj mir in samostojnost ter zvišati svoj standard, potem se ne sme izolirati v neodvisne nacionalne države. Pritisak, ki so mu izpostavljene vzhodne države s številnimi političnimi gospodarskimi težavami, je ta nauk o nujnosti skupnega dela Evrope.

Njene Europe? Iz preprostega razloga, ker isčejo Nemci v firmi »Zedinjene Evrope« v prvih vrstih sebe, se pravi rehabilitacijo svoje Wehrmacht, ki bila, kot trdijo, edina zmožna zavrniti morebitno agresijo Vzhoda. Vendar pobožna želja po lastni vojski ni edina, ki se skriva za kulisami posljene rope potrdili.

Industrija s svojo hiperprodukcijo je tisto boleče mesto nemškega kapitala, ki ga kljub vsem naporom ne morejo pozdraviti. Zato toliko propagirajo in vpijejo o združeni Evropi, ker zelo dobro vedo, da ima nemška industrija možnost razvoja samo pri povečani zunanjosti trgovini. Istočasno pa se zavedajo, da bi jim zedinjenje dalo v roke prvo vložino v Evropi, tako v političnem, kakor

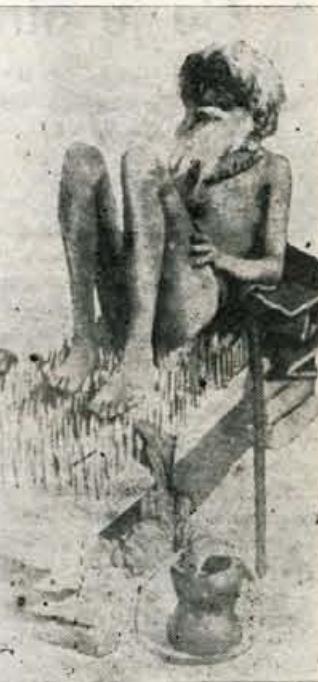
Tako gledajo Nemci danes na zedinjeno Evropo. Zar je na dlanu, da se za vsemi lepimi gesli o medsebojni mednarodni ljubezni, ki naj odpravi meje, ublaži nacionalne sovinstvene mržnje itd., skrivajo interesni nemški kapitali, ki zoperiše svoj »Lebensraum«. Jasno je, da narodi, ki si žele sa-nostnosti in neodvisnosti, ne morejo ploskati geslom: »Meje pripisujejo ti tiste vloge, ki jo

naj padejo!« Prav noben po-sebne duhovitosti ni treba, da človek spregleda prozorno igro nemškega kapitala, za katero se burno prizadeva Krščansko-demokratska unija. Razen za-varanja z lastno vojsko želi dobiti v svoje roke tudi evropska tržišča. Menda so že našli prvo državo, ki želi, da meje padejo. To je Avstrija. Vsaj tako so trdili govorniki. Dvo-mim, da bi to držalo, saj Avstrije kar ne morejo pricakati, da se znebjijo okupacijskih čet in se osamosvojijo. Vendar naj nam to služi v ilustraciji, da so zagovorniki ideje o zedinjeni Evropi na dobro izhajeni in poznani propagandni poti.

Nemci niso člani Organizacije združenih narodov. Na delovanje te ustanove gledajo s precejšnjim nezaupanjem. Ne

OZN v resnici ima. Trdijo, da bo Organizacija združenih narodov svojo vlogo odigrala se le takrat, kadar bo sovjetski blok v svojih političnih splet-kah naletel na enodušen odpor Združenih narodov. Tedaj še bo OZN dosegla svoj namen in cilj. To negativno gledanje na Združenje narode, ko v listi saptredijo, da bo zedinjena Evropa vsaj na našem kontinentu od-rešila človeštvo, daje Nemcem kaj slabo spričevalo in naš še bolj utrijev v prepirjanju, da zedinjena Evropa ni nič druga kot politično-gospodarska mahnica nemškega kapitala, ki si želi nazaj tistega mesta, ki ga je imel pred vojno. To se pravil, počasi zopet zasesti vodilni položaj v Evropi in živeti na račun gospodarsko šibkih in nerazvitrh držav.

Vid Štempihar

Benareski fakir

Nikar se ne zgražaj! Poskušajmo torej pogledati na Benares ne z »evropskimi«, pač pa z našimi jugoslovanskimi, socialističnimi očmi!

Zapustimo »Cantonment«, del mesta, ki je bil zgrajen za Angleze, in v katerever so danes večino. Ma današnji oblastniki, hoteli in banke, in peljimo se naravnost na obalo svetega Ganga! Tu se vzdož vsega mesta vrstijo stopničasta in ploska nabrežja, natlačena z majhnimi molinlicami in kopališči. V tej blatni, zaradi monsunskega deževja narasli umazani vodi se kopljeno tisoči prebivalcev in romarjev kar po ves dan, častilci posameznih božanstev imajo posebne predpise, ki določajo, kolikokrat dnevno se morajo kopati in na katerih mestih. Z nabrežji so povezane številne legende, ki pripovedujejo, kako so se na njih mudila razna indijska božanstva. Ljudje trdijo, da so povsod tam še sledovi teh nebeskih obiskov: tu majhen ribnik, tam odtis božje noge, tam spet vzdian okrasek itd. Zato romarjem vsa nabrežja niso enakovredna. Na nekaterih se kopališči kar ta-rejo, druga so skoraj povsem zapuščena.

Jelko Žagar

IZ INDIE

SVETI BENARES

nečesljiva gama zlata in blata

(Pričenjam serijo reportaž našega novinarja)

Če je v Indiji Bombay naj-
zahodnejše mesto, Calcutta s
novim milijonom brezdomcev
najporaznejše, Agra zaradi
Taj Mahala najlepše mesto, če
ima Bangalore najbolj zdravo
podnebje in če je Delhi mesto
brez superlativov, potem je
sveto mesto Benares najsta-
rejše in najsvetnejše mesto v
Indiji. In v svojem bistvu je
tudi najbolj indijsko.

Benares se močno zareže v spomin. V obiskovalcu vzbuja čudno množico najrazličnejših, mestoma povsem protislavnih občutkov. Da, naravnost fizio-
loško deluje na potnika. Človeku se Benares tako močno upira, da bi najraje kar po-
begnil, potem pa, ko si že za-
pustil to gmoto zlata in blata, te nepremagljivo vleče nazaj,
nazaj v ta orientalni kuriozum,
sprekaterega so prizori iz ameriških filmov o Tisoč in
enih nočih le še senca in bedna limonada.

Sveti mesto hinduzma Ka-
ši, Varanasi, Benares ali Be-
nareš je pričelo svojo zgodovino že pred 4000 leti. Takrat je bilo sedež kraljevine Kaši.
Skozi tisočletja so se vrstili oblastniki, podvrale so se kra-
jlevine, nastopala in izginila carstva, zasuševanja, pohodi, pokolji, maharadže in vice-
kralji. Tu je Tulsidas napisal svojo slavno poemu Ramajano, Buda je baje tu pričel svoje prve pridige, v Kašiju je San-
kara zmagal s kultom Vedan-

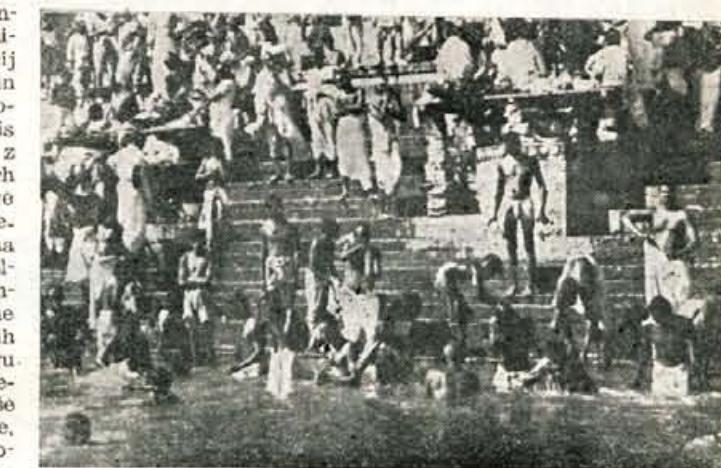
te, tu je nastala največja in-
dija s desetimi milijoni ljudi, ob
dijska univerza, Benares je dan
drevesa in nanizani majhni templji. Vsako noč se romarji
ustavijo v eni od petih vasi, kjer prenočijo v posebnih pre-
nočiščih.

Ce nam pride v roko kak-
običajen slabo tiskan prospekt, s kakršnimi indijski potovalne agen-

cije in romarske posredovalni-
ce vseh cerkv in denominacij
vabijo v Benares romarje in
turiste, vidimo najprej njego-
vo slikovitost. Prav tak vtis
bi dobil popotnik, ki bi ga z
zavezanimi očmi peljali na vrh
minareta male Aurrangzebove
mošeje in mu nato sneli obvez-
zo. Odprti bi se mu pogled na
kopico strel in pozlačenih stol-
pov, med katerimi se kriven-
tijo komplikirano prepleteno
ozke uličice. Kot čreda rjavih
ovac, ki se stiska ob bregu
široke reke in bi jo rada pre-
brodila, pa je ne more. Hlše
so v daljavi vedno bolj redke,
vnem je več drevja, ki pri ko-
maj zaznavnem obzorju pola-
goma prehaja v srebrno sivo-
no, za katero ne veš, ali je prah
ali megla ali nebo. Tik pod
teboj se lesketa vzvalovana
gladina reke in ob obali pisana
množica kopalcev.

Ta dojem ni napačen. Benares je v resnici zelo slikovito
mesto. Take so ozke ulice, orien-
talni bazarji, svetišča, mo-
derna poslopja in ljude. Take
jih vidimo na fotografijah in

taki so tudi v življenju. Pa
vendar ni mogoče priti v to
mesto in imeti odprte oči samo
za lepoto. Tukaj je odprtost
tako močna, tako inten-
zivna, da se človeku mesto za-
gabi, — nehoti se mu obrača-
želodec. Hkrati pa v njem budi
zanimaljanje in željo, da bi se sè.

Kopalci na obrežju Ganga

znanil z vsako malenkostjo, ki je na prvi pogled vpleteti nera-
zumljiva in bedasta. Benares
se mi zdi kakor smetišče, ka-
maror so ljudje odvrgli vse svoje
imetje: — staro šaro in od-
padke z nakitom in dragulji
vred. In človek bi se rad kar
ves zakopal v ta veliki kup in
brskal po njem za biseri lepote
in zgodovine.

Benares — to je Indija v vsej svoji figurativni in dobe-
sedni goleti. Tu je shajališče
vseh indijskih ras, jezikov, na-
vad in kultur. Nekaj minut od
modernega hotela stojijo pa-
lače, zgrajene v angleškem
imperialnem slogu, nedaleč od
njih pa vsa indijska arhitektura
od najstarejših budističnih
svetišč do hinduških, nepalskih
in džejnskih templjev in mu-
sulmanskih mošejev. Tu vidimo
vse vere, kakovine v resnici so

— masovno pribeljališče in tr-
pinje, masovno sredstvo za po-
mirjenje, privlačna masovna
prevara in samoprevara.

Svetih mest in velikih bož-
jih potov je v Indiji več. Toda
vse, kar je videti v teh me-
stih, so v Benaresu stopnjevale
v ekstazo, ki meji na blaznost.
Le nam, ki gledamo z »evropskimi« očmi, to mesto izgleda
tako. Za Indijco je vse, kar se
tam dogaja, povsem normalna
stvar. Med svojim bivanjem
sem si večkrat očital: »Saj so
naša, evropska praznoverja v
bistvu prav takšna zaboloda.

Nad vso to množico svetišč
krat in ljudi se bočijo večnad-
stropne stavbe, palače, romar-
ski prenočišča in novi temp-
li in tako zaključujejo to naj-
nenavadnejšo plažo na svetu.
Iz nekaterih najrazkošnejših
palač vodijo stopnišča na po-
sebna privatna kopališča nek-
danjih uglednih indijskih ob-
lastnikov. Nekaj so se v teh
palačah odigravali usodni do-
govori indijske zgodovine, da-
nes pa beremo na njih ogrom-
ni napis, ki sega čez celo
nabrežje. Svetuje nam, naj
uporabljam le milo, ki ga iz-
delujejo v tovarnah koncerna
Birla.

(Nadaljevanje sledi.)

V monsunskem deževju Ganges preplavlja pogrejajoče bregove

Če je otrok preboječ

Marsikateri otrok je preveč krat pejati med druge otroke, ker bo tako najlaže premagal svojo boječnost.

Mnoge matre so tudi same krive, da so otroci plahi. Če otrok kdaj ni pridan, ga strašijo: »Le počakaj, bo prisel mož in te bo vzel!« Tak otrok se bo bil vsakega tujca, saj ne ve, da se mati samo šal.

Pozneje, ko je otrok že večji, naj mati navadi otroka lepega vedenja in naj ga brez skrbi vzame s seboj, če gre na obisk k sorodnikom ali k dobrim znancem, seveda k takim, kjer se bo tudi otrok lahko kaj pogovoril in mu ne bo treba samo močati. K površnim znancem, posebno teklim, ki ne marajo otrok, pa ne jemljijo otroka, ker bo moral molčati. To mu bo vsele pogum, da bi drugje, kjer bi bilo potrebno, govoril. Otrok je tudi dosti bolj občutljiv kakor odraselček in hitro zasluži, kdo mu je naklonjen in kdo ne.

S karanjem, s kaznijo in z cestrostjo ne bomo pri takem otroku nič opravili. Mati naj že majhnega otroka, se preden bo znal govoriti in hoditi, navadi, da se ne bo nikogar bal. Saj so plahi po navadi le tisti otroci, ki so bili v prvem času prepričeni samim sebi, ki niso videli okrog sebe nikogar razen domačih. Če je otrok že prve meseca boječ, ga bo mati lahko tega odvadila. Naj ga pokaže dobrim znancem, da se navadi na tuje obaze, pozneje naj ga nauči, da bo znal dati roko, zahamiti in pozdrav in prositi, če mu kdo kaj ponudi. Ko začne otrok čebljati, naj se nauči zahvaliti, povsoditi svoje ime in druge malenkosti, ki se jih otrok lahko nauči. Čim več bo otrok v družbi, toliko manj bo boječ. Takega otroka moramo več.

Za kratek čas

— Klobuk vam izvrstno pristaja,

— Lepo, toda kaj naj storim, ko se mi utrudijo ušeša?

Pogovor o modi

Nova ženska moda se bistveno razlikuje od lanskoletne samo po splošni liniji — krajša krila — ampak tudi po raznih modnih malenkostih. Močni barvni kontrasti so zelo priljubljeni. Najpogosteje so kombinacije sledenih barv: črna-bele, rožnata-rumenca, toplo toni rdeče z jeklenomodro in sivo.

Vsaka gotovo nima možnosti, da bi si nabavila nov kostim ali nov plášč, zato pa ga lahko obnovite. Nova jesenska moda nam dopušča polno takih možnosti. Dovolj je, da dodaš plášč le malenkost. Ovratniki imajo najrazličnejšo obliko. Včasih pokrivajo vsa ramena kot mornarski ovratnik, zdaj imajo zopet obliko pelerine ali pa se visoko zapirajo. Za popravila so pripravne majhni ovratniki, ker porabimo zanje manj blaga. Majhni

ovratniki iz krzna, žameta ali istega blaga so pogosto zapanjajo zadaj. Primeri so zlasti za kostime in oprijetje pláščev. K širokemu pláščem lahko dodamo ovratnike, ki po svoji obliki spominjajo na manšete.

Gobe. Vkuhavaš lahko vse vrste užitnih gob, toda biti morajo predvsem mlade, sveže in ne črvive. Prav majhne, še trde gobe, n.pr. jurčke, puštih lahko celo ali jih razpoloviš, ali pa jih zreže na koci ali listke. Medtem, ko gobbe snažiš, jih polagaj v svežo vodo, kateri si pridejala mlično limonovega soka ali nekoito soli. To p. azato, da obdržeš lepo barvo. V primerno, dobro polešeno kozlico daj za prst visoko vodo, jo primerni osoli, kateri vanjo malo limonovega soka ter prideni šopek popra. Ko to vse skupaj zavre, streši vanj pripravljene gob, jih pokrij in pari 10 do 15 minut. Nato jih odstavi, da se ohlade. Počenoma ohlajene gobe daj v kozico in jih zaliži s sokom, v katerem so se pavile. Če pa bi bilo soka premalo, prideni prečinkano in ohlajeno slano vodo. Pokrite kozice kuhanj v sonari tri četrte ure pri 100 stopinjah Celzija. Čez dva dni jih zopet kuhanj 20 minut tri enaki topoti. Kuhanje gob ne izgubiš prav nič na svojem

Zapenjam jih z velikim gum bom. Na širok plášč lahko pridemo tudi pas (dragomer), ali ga povsod obšljemo s krvnom. Sportni plášči izgledajo zelo prijetno, če so obšiti s kariranim blagom.

Recepti

prvotnem okusu in jih lahko uporabljaj kakor pravkar narbrane.

Gebani (jurčki) v kisu. Potrebuješ mlade jurčke, kis, sol in dodatke.

Za vlaganje uporabljaj še majhne, na vsak način pa se mlade in trde gobe. Gobe osnaži, manjše pusti cole, večje pa prereži na pol, jih operi in kuhanj v primerno slanem kropu četrte ure. Nato jih stresi na cedilo, da se odtečejo. Potem zavri dobrega kisa. Vrzi vanj nekaj zrn celega popra, lovorev listič in lahko tudi nekaj muškatovke cveta. V zavreti kis daj odcejeno gobo, jih putati, da v njem prevro, nakar jih odstavi, da se vse skupaj ohladi. Ohlajeno zloži v steklenico s širokim vratom in jih zaliži s kisom, v katerem so se kuhalo in hladile. Navrh lahko vlijše malo dobrega olja. Stekljenico dobro zavezši in shrani. Tako lahko pripravljaš še druge vrste užitnih gob, kakor n. pr. sivke, šampijone, katere pa moraš olupiti itd.

LONDONSKA MEGLA IN NYLONSKE NOGAVICE

Nedavno so v gosti londonski meglj žene na ulicah nenašoma začutile, da jim nyloniske nogavice na nogah razpadajo. V njih so nastale velike luknjice, ki jih ni bilo več mogoče zakrpati. Ugotovili so tudi vzrok. V meglj je bila večja količina zvezplene pare, ki razjeda nylonko tkivo.

AMERICANI SO DOBILI PRVI »MIG-15«

Na seulskem letališču je prišel severnokorejski pilot z reaktivnim letalom »Mig-15«. To je prvi severnokorejski dezerter, ki je pripeljal s seboj nepoškodovan letalo. Zdržueno poveljstvo je še pred zaključkom premirja razpisalo nagrado 100.000 dolarjev za vsakega pilota, ki bo pripeljal s seboj »Mig-15«. Pilcetu so takoj izplačali polovico nagrade, kdaj pa bo dobil drugo polovico, pa je še veliko vprašanje.

NAJHUJSI STRUP V BAKTERIOLOŠKI VOJNI

Najbolj smrtonosen strup v bakteriološki vojni je butolin. Komaj 30 gramov belih iglastih kristalkov tega strupa v hrani zastrupi 200 milijonov ljudi.

TURCIJA JE ZGRADILA NAJVVECJE LETALISCE NA SVETU

Nedaleč od Ankare, glavnega mesta Turčije, so zgradili eno najobsežnejših letališč na svetu. Na tem letališču bodo lahko pristajala tudi največja letala.

NAJBOLJSA KRAVA V AMERIKI

Krava, ki je lani imela največjo možnost, je frizijske pasme in je dala 20.000 litrov mleka. Ta količina mleka je zadostovala za 27 ameriških družin. Amerika ima 24 milijonov krov.

SVETOVNI REKORD V RIBARJENJU

Francoz Gaston Dubique je na nedavnem prvenstvu v ribarjenju v Parizu postal svetovni prvak. V dveh urah je ujel 189 rib, ki so bile težke po 1040 gramov.

SOFERJEM ZA VZGLED

V Los Angelesu živi Šofer, ki je v 32 letih službe prevozil 2 milijona 718 tisoč km. Na vseh teh vožnjah ni bil nikdar kačovan in ni imel nikoli nobenih nezgod.

KAJ BO Z 200.000 NEZAKONSKIM OTROKOM?

Pred ameriški Kongres je bl. lo pred nedavnim postavljeno vprašanje, kaj bo z nad 200.000 nezakonskimi otroki ameriški vojakov, ki so bili rojeni v delah, okupiranih po ameriški vojski. Okoli 100.000 teh otrok je bilo rojenih na Japonskem, 70.000 v Veliki Britaniji in 50.000 v Nemčiji.

TUDI KMETJE BEZE IZ VZHODNE NEMCIJE

Nezaposne razmere v vzhodni Nemčiji storijo tudi kmete, da uporabljajo svojo zemljo in domove. Tako je v pičlem letu potegnilo že okoli 20.000 kmetov na zahodno stran Nemčije. Vzhodnonemška skupščina pa je nedavno sprejela zakon, da se vsčm tem beguncem zapleni zemlja, če se takoj ne vrnejo.

pa tam sta slišala njegov šepet, ki ga je povzročala visoka vročina. Večkrat sta slišala, da šepeče o Williamsu in o nalinem peresu.

Nekaj ga teži, jima je rekel zdravnik. V svojih mrzličnih sanjah neprestano skuša razjasniti neko skrivnost. Uporno se bori s smrtjo in noče umreti.

Ceprav se je Bert uporno boril, se je zdelo, da bo zmagala žena s koso. Toda v nekem jasnem trenutku je ujel razgovor o Williamsovem smrti. Tedaj se je njegova uporna volja podvojila. Premagal je smrt in se vrnil v dolino solz. Zdravnik si strmel.

— Povej, Harry, povej, lepo te prosim! In Harry je govoril.

Jahta Tornado je zapustila pristanišče že naslednji dan po Williamsovem obisku. Na krovu so bili lastnik, njegov tajnik de Huentas, kapitan Scott in dvanajst mornarjev.

— Nihče drug? vpraša Bert.

— Nihče. Cez trinajst dni je bila ladja že v Karibskem morju. Enaindvajsetega je srečal nek parnik, kapitana sta izmenjala običajne pozdrave. Tridesetega ob osmilj zvečer je ob divjanju močne nevihte danska ladja Galeb ujela radijsko poročilo s Tornada. V njem je kapitan Scott klical katerega koli zdravnika na pomoč. Galeb, ki je bil oddaljen dvesto milj, je povzel vest. Scott je sporocal, da je dobil Williams hud srčni napad in prosi za navodila. Galebov zdravnik jih je takoj odposlal, Galeb sam je pa s polno paro odplul proti Tornadu. Bilo je prepozno. Eno uro in petdeset minut po prvem klicu, se je Tornado spet oglašil. Kapitan je javljal gospodarjevo smrt. Njegovo sporocilo je potrdil tudi Pavlo de Huentas. Sporočilo se je končalo z zahvalo za pomoč. Sporočalo je, da je pokojnik želel, naj ga pokopljejo v morju. Njegovi želji bodo ustregli.

— Ne, ne, ne! Ne smejo! je zaklical

Bert ves vročičen. — Prepreči to, Harry. — Miruj vendar, Bert! Je že prepozno. Williams že teden dni počiva na dnu Karibskega morja.

— Tako dolgo sem že bolan! Toda govoriti moramo nenadoma z de Huentasom, z notarjem, s kapitanom, z mornarji. Kje so?

— Dva dni po Williamsovem smrti je jahta pristala v Santiago de Cuba. To je bilo na nedeljo. V ponedeljek so bili kapitan in moštvo odpuščeni.

— Kdo jih je odpustil? De Huentas? je vprašal Bert.

— Da ladjo je izročil neki ladjedelnici, odposlal Williamsove stvari v Ameriko, sam je pa odletel z letalom. Danes ali jutri bo že tu.

— Ta smrt je prišla kar nekam o pravem času, zagodrnja Bert. — Samo malo pomislil: na globokem morju, daleč od suhe zemlje, med nevihto, ko ni bilo zdravnika od nikoder, pogreb na morju, preden je bila možna preiskava... in končno kapitan in mornarji razpršeni bogje kam, da jih nihče ne more zasišati.

— Razumem, kaj misliš, povzame Harry, toda nihče ti ne bo verjel. Williams je bil star. Naravno, da je umrl na morju, saj je tam živel. In če je v njem pokopan, je pač logično tudi to.

— Ne boš me prepričal, ponovi Bert trmasto. Komaj je Williams naredil oproko in jo izročil Gassmannu, si zagotovil mojo pomoč, se vrnil na morje, je legal in umrl. Ne, prijatelj, ne boš me odvrnil od misli na — umor.

— Toda kje imaš dokaze? Kje je corpus delicti? vpraša Harry suho. Na kaj se hočeš opreti? In kje imaš končno truplo? Dragi moj, lahko sumiva karkoli, toda dalje ne bova prišla. Tudi onih petnajst tisočakov se ne bova več dolgo veselila. Treba ji bo vrniti Gassmannu.

— Zakaj? vzroji King.

Zimski in jesenski plášč — zadnja novost letošnje mesece.

ZANIMIVOSTI

BREZPLAČNA DELITEV RIB

Argentinsko morje ima izredno veliko rib. Ribeti jih na love več polno, a kaj ko Argentinci rib ne marajo, izvoz pa tudi ni tolkšen, da bi šle vse v denar. Argentinska vlada je zato prišla na misel, da za poskusno založi domaći trg z velikimi količinami rib, ki jih bodo delili brezplačno. Moreže se bodo na ta način tudi Argentinci privadili ribljemu mesu.

KOLIKSNA JE STAROST ZEMLJE?

Trije kanadski znanstveniki so s pomočjo kemičnih sredstev izračunali, da je zemlja starca okoli tri in pol milijarde let. Pri tem so uporabili princip radioaktivnega razpadanja urana in terija, pri katerih kličina dobljenega iztopa doča starost minerala.

SLEPEC — ODILEC STENOGRAF

Pred posebno komisijo francoskega ministrstva prosvetе je skupi stenograf Rober Deorda pred kratkim dosegel nov rekord v stenografskih zalepcev. Sprejema 180 besed v minutu. Ta rezultat je dosegel s pomočjo aparata stenografske, ki omogoča slepemu stenografu, da v zelo kratkem času napravi kontrolo nad napisanim tekstom. Na ta način je možnost napak pri slepcih stenografskih znižana na najmanjšo mero.

LONDONSKA MEGLA IN NYLONSKE NOGAVICE

Nedavno so v gosti londonski meglj žene na ulicah nenašoma začutile, da jim nyloniske nogavice na nogah razpadajo. V njih so nastale velike luknjice, ki jih ni bilo več mogoče zakrpati. Ugotovili so tudi vzrok. V meglj je bila večja količina zvezplene pare, ki razjeda nylonko tkivo.

AMERICANI SO DOBILI PRVI »MIG-15«

Na seulskem letališču je prišel severnokorejski pilot z reaktivnim letalom »Mig-15«. To je prvi severnokorejski dezerter, ki je pripeljal s seboj nepoškodovan letalo. Zdržueno poveljstvo je še pred zaključkom premirja razpisalo nagrado 100.000 dolarjev za vsakega pilota, ki bo pripeljal s seboj »Mig-15«. Pilcetu so takoj izplačali polovico nagrade, kdaj pa bo dobil drugo polovico, pa je še veliko vprašanje.